

Міністерство аграрної політики України
Подільський державний аграрно-технічний університет
Біотехнологічний факультет

**БІОЛОГІЧНІ І ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ
ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ
ТВАРИННИЦТВА В КОНТЕКСТІ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 90-річчю Подільського
державного аграрно-технічного університету

21-23 травня 2009 року

Кам'янець-Подільський – 2009

УДК 636:611/612+637.1/5]:338.436

ББК 45.2

Б 63

Редакційна колегія

Бахмат Микола Іванович – доктор с.-г. наук, професор, академік АНВОУ, заслужений діяч науки і техніки України;

Овчарук Василь Іванович – доктор с.-г. наук, професор;

Повозніков Микола Гаврилович – доктор с.-г. наук, професор, академік МАНЕБ;

Цвігун Анатолій Тимофійович – доктор с.-г. наук, професор, академік МАНЕБ;

Приліпко Тетяна Миколаївна – доктор с.-г. наук, професор;

Федорович Єлизавета Іллівна – доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник;

Шуцлик Віктор Вікторович – кандидат с.-г. наук, доцент;

Блюсюк Сергій Миколайович – кандидат с.-г. наук, доцент.

*Рекомендовано до друку вченою радою біотехнологічного факультету
Подільського державного аграрно-технічного університету
(протокол №6 від 29 квітня 2009 року)*

Б 63 Біологічні і технологічні аспекти виробництва та переробки продукції тваринництва в контексті євроінтеграції: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 90-річчю Подільського державного аграрно-технічного університету, 21-23 травня 2009 / за ред. М.Г. Повознікова / Подільський державний аграрно-технічний університет. – Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2009. – 200 с.

ISBN 978-966-2124-41-5

У збірнику зібрані матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Біологічні і технологічні аспекти виробництва та переробки продукції тваринництва в контексті євроінтеграції», яка відбулася 21-23 травня 2009 року у Кам'янці-Подільському на біотехнологічному факультеті Подільського державного аграрно-технічного університету.

ББК 45.2

ISBN 978-966-2124-41-5

© ПДАТУ, 2009

© Видавець ПП Зволейко Д.Г.

оформлення, обкладинка, макет 2009

Помітун І. ЕФЕКТИВНІСТЬ ДОБОРУ РЕМОНТНИХ БАРАНІВ ЗА КОМПЛЕКСОМ ОЗНАК.....	117
Пономаренко І.В., Буштрук М.В., Старостенко І.С. ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ І РОЗВИТКУ ТЕЛИЦЬ УКРАЇНСЬКИХ ЧОРНО-РЯБОЇ ТА ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНИХ ПОРІД.....	119
Приліпко Т.М., Букалова Н.В., Кадиш В.О., Гончар В.І. ВПЛИВ РІЗНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОБРОБКИ СИРОВИНИ НА ЯКІСТЬ ВИРОБІВ ІЗ РИБИ.....	120
Приліпко Т.М., Куций В.М., Косташ В.Б. РЕОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ М'ЯСО- КІСТКОВОГО БОРОШНА ЗАЛЕЖНО ВІД РЕЖИМУ ТЕПЛОВОЇ ОБРОБКИ.....	122
Пустова Н.В. ЗВ'ЯЗОК ПОКАЗНИКІВ ЕКСТЕР'ЄРУ ТА ІНТЕР'ЄРУ З ЖИВОЮ МАСОЮ ПТИЦІ.....	124
Радчиков В.Ф., Куртина В.Н., Пентелюк С.И., Козинец А.И. ПОКАЗАТЕЛИ КРОВІ І ПЕРЕВАРИМОСТЬ ПИТАТЕЛЬНИХ ВЕЩЕСТВ ПРИ ИСПОЛЬЗОВАНИИ РАПСА І ЛЮПИНА В РАЦИОНАХ РЕМОНТНИХ ТЕЛОК.....	125
Радчиков В.Ф., Сапсалева Т.Л., Кот А.Н., Сергучев С.В. КОМБИКОРМА С ВКЛЮЧЕНИЕМ КОРМОВ ИЗ НОВОГО СОРТА РАПСА С ПОНИЖЕННЫМ СОДЕРЖАНИЕМ АНТИПИТАТЕЛЬНЫХ ВЕЩЕСТВ В КОРМЛЕНИИ БЫЧКОВ.....	127
Романенко О.А. ПОВТОРЮВАНІСТЬ ОСНОВНИХ ГОСПОДАРСЬКО КОРИСНИХ ОЗНАК У ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ.....	129
Савчук О.В. ЗВ'ЯЗОК МІЖ ПОКАЗНИКАМИ КРОВІ ТА ЖИВОЮ МАСОЮ МОЛОДНЯКУ УКРАЇНСЬКИХ ЧОРНО-РЯБОЇ ТА ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНИХ ПОРІД.....	131
Саєнко В.П., Єрмаков С.В., Микитюк В.М. ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВЕДЕННЯ СУЧАСНОГО СТРАУСІВНИЦТВА.....	132
Санжара Р.А. ОЦІНКА УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ХУДОБИ ЗА ПОЄДНАНІСТЮ ОЗНАК ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ВІДТВОРЮВАЛЬНОЇ ЗДАТНОСТІ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРВОСТІЙКОСТІ.....	134
Семёнова С.Н., Семёнова Е.Н. ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СЕНАЖИРОВАННЫХ КОРМОСМЕСЕЙ В КОРМЛЕНИИ РЕМОНТНЫХ СВИНОК КРУПНОЙ БЕЛОЙ ПОРОДЫ.....	136
Сидунов С.В., Лобан Р.В., Зыль В.М., Юрєня А.С., Леткевич В.И. ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ГОВЯДИНЫ ОТ ПОМЕСЕЙ МЯСНОГО СКОТА В КАЧЕСТВЕ СЫРЬЯ ДЛЯ ПРОИЗВОДСТВА ПРОДУКТОВ ДЕТСКОГО И ДИЕТИЧЕСКОГО ПИТАНИЯ.....	138
Скоромна О.І., Кулик М.Ф., Обертюх Ю.В. НОВА СИСТЕМА ОЦІНКИ КОРМІВ У МОЛОЧНИХ ОДИНИЦЯХ КОРМУ Й ОДИНИЦЯХ ПРИРОСТІВ ЖИВОЇ МАСИ ТВАРИН.....	140
Слобода О.М., Слобода Л.Я. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ГУСЕЙ-БРОЙЛЕРІВ В УМОВАХ ПРИВАТНИХ І ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.....	142
Смачелюк М.М., Дембовський М.О. ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ЯЄЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КРОСІВ КУРЕЙ ЗАРУБІЖНОЇ СЕЛЕКЦІЇ.....	144
Сметана О.Ю. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТІВ ВПЛИВУ РІЗНИХ МОДЕЛЕЙ СТАБІЛІЗУЮЧОГО ВІДБОРУ.....	145

НОВА СИСТЕМА ОЦІНКИ КОРМІВ У МОЛОЧНИХ ОДИНИЦЯХ КОРМУ Й ОДИНИЦЯХ ПРИРОСТІВ ЖИВОЇ МАСИ ТВАРИН

Скоромна О.І., к.с.-г.н.,

Вінницький державний аграрний університет, Україна,

Кулик М.Ф., д.с.-г.н., Обертюх Ю.В., к.с.-г.н.,

Інститут кормів УААН, Україна

У багатьох країнах світу з розвинутим тваринництвом оцінку поживності кормів визначають у крохмальних еквівалентах Кельнера, за сумою перетравних поживних речовин (СППР), перетравної енергії (ПЕ), обмінної енергії (ОЕ), чистої енергії (ЧЕ), скандинавськими кормовими одиницями, енергетичними кормовими одиницями і «вівсяними» кормовими одиницями в нашій країні та країнах СНД.

В основу нового методологічного підходу оцінки кормів і раціонів у молочних одиницях за продукцією молока покладено потребу корів у сухих речовинах, сирому протеїні, цукрах, крохмалі та сирій клітковині. Нами взята продуктивність із добовим надоем 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 36 і 40 кг молока від корови. Для синтезу 1 кг молока розрахована потреба у сухій речовині, сирому протеїні, сирій клітковині, крохмалі, цукрах і сирому жирі для корів вказаної продуктивності.

Визначення продуктивної дії в молочних одиницях будь-якого виду корму за протеїном (МОКп) (в кг одержаного молока) для корів при різних рівнях добового удою проводиться за співвідношенням:

$$МОКп = \frac{КСПк}{ПСПп} \text{ або } МОКп = \frac{m \cdot СПк}{СПп}, \quad (1)$$

де КСПк – концентрація сирого протеїну в 1 кг оцінюваного корму, кг/кг; ПСПп – потреба сирого протеїну для синтезу 1 кг молока при різних рівнях добового удою корів, кг/кг; СПк – вміст сирого протеїну в 1 кг оцінюваного корму, кг; СПп – потреба сирого протеїну для синтезу молока при різних рівнях добового удою корів, кг; m – рівень добового удою корів, кг.

Таку оцінку проводять аналогічно за сухою речовиною, тобто, молочної одиниці корму (МОКср), цукрами та крохмалем (МОКв). Якщо корм містить більшу кількість сирі клітковини на суху речовину, ніж фізіологічна норма при різних рівнях добового удою корів, то враховується її депресивна дія (ДК), за формулою:

$$\ddot{A}\dot{E} = \frac{\dot{E}\ddot{N}\dot{D}\dot{e}}{\dot{E}\ddot{N}\dot{D}\dot{r}} \text{ або } \ddot{A}\dot{E} = \frac{\ddot{N}\dot{E}\dot{e} \cdot \ddot{N}\dot{D}\dot{r}}{\ddot{N}\dot{D}\dot{e} \cdot \ddot{N}\dot{E}\dot{r}}, \quad (2)$$

де КСРк – відношення вмісту клітковини до сухої речовини в 1 кг оцінюваного корму, кг/кг; КСРп – відношення потреби клітковини до потреби сухої речовини при різних рівнях добового удою корів, кг/кг; СКк – вміст сирі клітковини в 1 кг оцінюваного корму, кг; СРк – вміст сухої речовини в 1 кг оцінюваного корму, кг; СКп – потреба сирі клітковини для синтезу

молока при різних рівнях добового удою корів, кг; CP_n – потреба сухої речовини для синтезу молока при різних рівнях добового удою корів, кг.

Визначення продуктивної дії в молочних одиницях будь-якого виду корму з врахуванням депресії клітковини за протеїном ($МОКДК_n$) (в кг одержаного молока) для корів при різних рівнях добового удою проводиться за наступним співвідношенням:

$$МОКДК_n = \frac{МОК_n}{ДК} \text{ або } МОКДК_n = \frac{m \cdot СП_k \cdot СР_k \cdot СК_n}{СП_n \cdot СК_k \cdot СР_n} \quad (3)$$

Такі розрахунки проводять аналогічно за сухою речовиною, крохмалем із цукрами.

Середній вміст білку в молоці корови з продуктивністю 20 кг для розрахунків брали 3%, а вміст протеїну в приростах живої маси тварин 20%. Оцінений корм за продукцією молока, наприклад, мав такі показники: продукція молока 1 кг натурального корму за сухою речовиною складала 250 г, за сирим протеїном 250 і крохмалю з цукром забезпечував одержання 100 г. Далі проводимо наступні розрахунки. Оскільки в 100 і 250 г молока міститься відповідно 3 і 7,5 г білка, то така його кількість буде знаходитися в 15 і 37,5 г живої маси приросту відгодівельного молодняка. Співвідношення між одиницями приростів живої маси тварин і молочними одиницями корму представлено наступною формулою:

$$ОПЖМ = 0,15 \cdot МОК.$$

1 кг взятого нами корму, який буде згодований бичку на відгодовілі зверх підтримуючого раціону, забезпечить за рахунок сухої речовини 37,5 г приросту живої маси, такий же приріст забезпечить сирий протеїн і 15 г крохмаль із цукром. У середньому приріст становитиме 30 г. При згодовуванні бичку 30 кг такого корму буде одержано 900 г середньодобового приросту живої маси. Така методика застосовувалася для оцінки продуктивної дії всіх кормів, які були вивчені нами.

Таким чином, запропонована нами оцінка кормів у показниках МОК – молочної одиниці корму базується на трьох вимірах продукції молока, зокрема, за сухою речовиною (енергією) $МОК_{ср}$, сирим протеїном $МОК_{п}$ і неструктурними вуглеводами $МОК_{в}$. За еталон такої одиниці пропонується 1 кг молока. Тобто, 1 кг натурального корму чи його сухих речовин буде характеризуватися продукцією молока – молочною одиницею корму в 3-х вимірах за вказаними показниками. Продуктивну дію кормів за приростами живої маси тварин пропонується оцінювати в одиницях приросту живої маси тварин ОПЖМ, також за сухою речовиною $ОПЖМ_{ср}$, сирим протеїном $ОПЖМ_{п}$ та неструктурними вуглеводами $ОПЖМ_{в}$, тобто, система оцінки є аналогічною оцінці в показниках молочної одиниці корму (МОК). За еталон пропонується брати 1 кг приросту живої маси. Прирости від 1 кг натурального корму або 1 кг його сухих речовин будуть характеризувати продуктивну дію корму в одиницях приросту живої маси тварин у трьох зазначених вимірах. Така оцінка кормів у молочних одиницях і приростах живої маси тварин є основою для складання раціонів за продуктивною ді-

єю кормів у трьох вимірах, а саме: за сухою речовиною (енергією), сирим протеїном та крохмалем із цукром.

УДК 636.598.033:631.115

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ГУСЕЙ-БРОЙЛЕРІВ В УМОВАХ ПРИВАТНИХ І ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Слобода О.М., к.с.-г.н., доцент,

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, Україна

Слобода Л.Я., н.с.,

Інститут ЗіТ УААН, Україна

В наш час значний об'єм продукції тваринництва виробляється в малих підсобних і фермерських господарствах. При цьому найбільш успішно в усіх формах власності і розмірах виробництва відроджується така скоропліда, багатоплідна і швидкоокупна галузь, як гусівництво. Високі показники в розвитку гусівництва мають фермери Франції, Угорщини, Чехії, Польщі, Італії та Болгарії. В цих країнах поєднують годівлю гусей у приміщеннях гранульованими кормовими сумішками з випасом на пасовищі. В умовах Львівщини пріоритетними породами стали: великі сірі, оброшинські, легарти.

Важливо використовувати енергію росту птиці в ранньому віці, коли інтенсивно наростає найбільш цінна м'язова маса. Відгодівлю молодняка вигідно завершувати до початку линьки і зниження інтенсивності росту. Доцільно використовувати найкращі породи гусей та дешеві високопоживні корми для їх годівлі.

Успіх гусівництва залежить від створення належних умов при вирощуванні гусенят. Гусенята ростуть швидко. При вилупленні вони важать 100-120 г, а у віці 30 днів вже мають живу масу 2, а в 60 днів – понад 4 кг. Утримують гусенят в приміщеннях з обігрівом протягом 30 днів (практично цілий травень). При довгому світловому дні гусенята більше їдять, краще ростуть. Тому перший тиждень освітлення має бути цілодобовим. Із другого тижня освітлення скорочують щодня на півгодини, довівши до 16-17 год. і на цьому зупиняються аж до реалізації відгодованих гусенят. Пізніше вночі дають тільки слабе освітлення, щоб гусенята відпочивали, а бажаючи могли знайти корм і воду. До 20-денного віку гусенят не слід пускати на воду, оскільки при цьому курка (індичка) – квочка часто відрікається від них. А здоровими можуть бути гусенята, які не менше місяця перебувають під опікою квочки. При цьому гусенят зразу, коли вони вже всі обсохнуть, обробляють такими ветеринарними препаратами: байтрил – п'ять днів; нутрил – п'ять днів; бай кокс – ще п'ять днів; випоюючи їх разом із